

Gränslös Geografisk Information II GGI 2

”Gemensamt kartdata kan rädda liv!”

Detta dokument är en beskrivning av projektet för
projektdeltagare och övriga intressenter

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala utvecklingsfonden

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Bakgrund och förstudie	3
Omfång och avgränsningar	4
Projektägare	4
Projektledare	4
Projektperiod	4
Geografisk avgränsning	4
Syfte, mål och förväntade resultat	5
Projektets syfte	5
Projektets mål	5
Förväntade resultat	5
Intressenter	6
Målgrupp	6
Andra viktiga intressenter	6
Samarbeten	7
Genomförande	7
Aktivitetsplan	7
Aktiviteter och aktivitetsmål	7
1) Kartor	7
2) Kunskapsöverföring	8
3) Informationsspridning	9
Projektavslut och redovisning av resultat	9
Förväntade långsiktiga effekter och bestående gränsregionalt arbete	10
Långsiktiga effekter	10
Bestående gränsregionalt samarbete	10
Identifierade osäkerheter	10
Risker	10

Bakgrund och förstudie

Geografisk information används idag alltmer i olika sammanhang, exempel är vindkraftplanering, beräkning av riskområden för översvämningar, naturreservatsbildning, översiktsplanering, skogsbruk och miljöövervakning. Många verksamheter i kommuner och län/fylken som gränsar till andra länder skulle underlättas om geografisk information över området på andra sidan gränsen fanns tillgängligt. Ursprunget till projektet GGI II är en idé från Gränsräddningsrådet i Mitt-Skandinavien. Gränsräddningsrådet är ett nätverk för personal som arbetar med räddningstjänst, hälsa och samhällsberedskap på kommunal eller regional nivå i Jämtlands län samt i Sör-Tröndelag respektive Nord-Tröndelag. Projektidén, tillika syftet med projektet:

Bättre tillgång på geografisk information i gränsområdet mellan Jämtlans län och Tröndelag fylken, förenklar planering och samordning av insatser hos blåljusmyndigheterna (hälsa, räddningstjänst och polis). Detta ger bättre förutsättningar att rädda liv och hälsa, samt begränsar skador på miljö och ekonomiska värden.

Detta kan också ses som en typ av landsbygdsplanering. Gemensamma räddningsaktioner är en väg för att kunna hålla uppe servicenivån i gränsområdet trots minskade ekonomiska resurser.

Ett första möte kring ett eventuellt projekt arrangerades hösten 2007 och det beslutades om att starta upp en förstudie. Finansieringen av förstudien söktes från Interreg. För att ytterligare stärka förankringen av projektet genomfördes ett möte med Nordisk nätverksgrupp för geografisk information i krishantering på Arlanda i januari 2008. Nordisk nätverksgrupp hade länge efterlyst liknande idéer och ville gärna delta i några av de seminarier/övningar som skulle arrangeras i projektet. De såg Tröndelag-Jämtland som en pilotregion kring gränsöverskridande samarbete kring geografisk information. Förstudien genomfördes under perioden april 2008 – våren 2009 (Dnr N30441-80-08, projektnamn Gränslös Geografisk information, GGI).

Förstudiens mål var att:

- Precisera och börja lösa problemen kring samarbete samt att definiera behov av geografisk information (GI) för olika användare i offentlig sektor (flerbruk).
- Ta fram beslutsunderlag för att ta ställning till en eventuell ansökan om huvudprojekt.
- Göra en geografisk avgränsning för ett ev. huvudprojekt: hela eller delar av gränsområdet Sverige-Norge.

Förstudiens resultat:

- Det finns ett tydligt behov av att skapa och nyttiggöra sig en gemensam digital kartdatabas.
- En gemensam karta skulle ge effektivare insatser och därmed rädda liv.
- Rent tekniskt är det inget problem att skapa kartdatabasen.

- Avtals- och rättighetsfrågor måste lösas.
- GIS-kompetensen måste förbättras – framför allt på svensk sida.
- Det är så stor skillnad i organisation, kultur, spårk och utrustning att det därför är nödvändigt att regelbundet samöva personal från de olika larmcentralerna.
- Brukarna önskar att det fortsättning sker i ett huvudprojekt.
- Tillgängliggörande av geografisk information över landsgränsen för brukarnas behov är centralt i ett huvudprojekt. Vidare önskar brukarna gemensamt symbolbruk, möjlighet att utväxla lägesbilder och ett resursregister.
- Ett fortsatt huvudprojekt ska ha samma geografiska avgränsning som förstudien.

I mars 2009 arrangerades för andra gången ett möte med Nordisk nätverksgrupp där förstudiens resultat presenterades. Nordisk nätverksgrupp stöttade en fortsättning i ett huvudprojekt. Geografiskt skulle ett huvudprojekt fortfarande beröra samma region för att på så sätt använda sig av befintligt kontaktnät i samarbeten, övningar och beslut. Resultaten, både i form av vilka kartdata som behövs, samt hur man ska använda dem i räddnings- och beredskapssammanhang, kan sedan spridas utefter gränsen. Länshövdingen i Jämtland, Fylkesmannen i Sör-Trøndelag och Fylkesmannen i Nord-Trøndelag träffades i augusti 2009 och frågan om ett huvudprojekt diskuterades. Beslutet blev att inleda projektet och att fokus skulle vara att tillgängliggöra data för användarna.

Omfång och avgränsningar

Projektägare

Sverige: Länsstyrelsen Jämtlands län
Norge: Fylkesmannen i Sör- Trøndelag

Projektledare

Gemensam projektledare för båda länderna från
Länsstyrelsen Jämtlands län

Projektperiod

1 juli 2010- 30 juni 2012.
(ansökan om förlängning till 31 december 2012 är inlämnad till Interreg)

Geografisk avgränsning

Gränskommuner i Sverige och Norge.
Jämtlands län: Strömsund, Krokoms, Åre, Berg, Härjedalen.
Sör-Trøndelag fylke: Tydal, Røros.
Nord-Trøndelag fylke: Røyrvik, Lierne, Snåsa, Verdal, Meråker.

Syfte, mål och förväntade resultat

Projektets syfte

Bättre tillgång på geografisk information i gränsområdet mellan Jämtlans län och Trøndelag fylken, förenklar planering och samordning av insatser hos blåljusmyndigheterna (hälsa, räddningstjänst och polis). Detta ger bättre förutsättningar att rädda liv och hälsa, samt begränsar skador på miljö och ekonomiska värden.

Projektets mål:

Projektets mål:

Tillgängliggöring av geografisk information i syfte att förbättra samarbetet över gränsen och därmed rädda liv, hälsa och miljö:

1. Geografisk information ska finnas **tillgängligt** för brukarna
2. Brukarna ska ha **tillräcklig kompetens** för att kunna använda/bruk den geografiska informationen.
3. Gemensamma övningar ökar förståelsen hur man kan använda geografiska informationssystem och ökar förutsättningarna för effektivt samarbete över gränsen.

Förväntade resultat

- Brukarna ska ha **tillgängligt, i sina befintliga system:**
  1. **Bakgrundskartor** (rasterkartor från översikt till detaljerade tätortskartor) med information såsom topografi, översiktlig vegetationsinformation (kalfjäll/snaufjell, skog, våtmark, jordbruksmark etc), byggnader, vägar mm
  2. **Resursöversikt** kopplad till kartan med symboler och information för: Brandstationer (bemanning, antal bilar, distriktsgränser och brytpunkter) Hälsocentraler (bemanning, utrustning, kapacitet, eventuella ambulanser)
Polisdistrikt (gränser, brytpunkter)
Kartöversikt med uttryckningstider från olika stationer
  3. **Namndatabas** kopplad till kartan med ort/stedsnamn, namn på vattendrag, berg, gamla fäbodplatser och dylikt.
  4. **Adressdatabas:** test i något område under begränsad tid, för att kunna bedöma om nyttan av denna information är värd en eventuell kostnad.
  5. **Byggnader:** tilläggsinformation om samlingslokaler där mycket folk kan samlas (både som samlingslokal och för bedömning av sårbarhet vid brand)

- Vidare skall möjligheten att använda sig av följande funktioner undersökas:
  1. Möjligheter till gemensamt symbolbruk
  2. Fonetisk sökfunktion (få förslag på Ortsnamn),
  3. Transportnätverk (vägar som vektordata) för beräkning av tid/avstånd mellan olika orter för att tex. finna ut närmaste ambulans.
  4. Samtidsdata (till exempel aktuell väderprognos)
- Brukarna ska ha kompetens att **använda sig av/bruka** ovan nämnda information.
  1. På plats visa brukarna hur data används, då det har installerats i resp. organisations egna system.
  2. Två stycken gemensamma ledningsövningar, där samarbete och användning av geografisk information står i centrum. Dessa ska genomföras på en operationscentral/testcentral. Ledningsövningarna och efterföljande utvärdering genomförs i samarbete med GSS och målet är satt till 15 personer per övning.
  3. Projektets innehåll, framskridande och resultat ska spridas främst inom blåljusorganisationerna och andra berörda myndigheter.

Intressenter

Målgrupp

Mottagare av projektets resultat är främst personal inom:

- MSB respektive DSB
- Blåljusmyndigheterna (polis, hälsa, räddningstjänst)
- Beredskaps funktioner på fylkesmann/länsstyrelse
- Samordningscentraler för blåljusmyndigheterna (till exempel SOS Alarm)
- Lantmäteriet respektive Statens kartverk
- Gränsräddningsrådet i Mitt-Skandinavien
- MiUN och HiNT främst inom deras projekt GSS

Andra viktiga intressenter

Nordisk nätverksgrupp för geografisk information

Både förstudien och projektet stöds av Nordisk nätverksgrupp för geografisk information.

I nätverksgruppen sitter representanter för MSB, DSB, räddningstjänsten, polisen med flera och de har länge efterlyst projekt över gränsen i syfte att förbättra tillgängligheten för digital geografisk information. Nordisk Nätverksgrupp för geografisk information i krishantering följer GGI2 med stort intresse.

Övriga

Det slutgiltiga resultatet är även mycket intressant för många Interreg-projekt som har problem vad gäller kartdata över gränstrakten. I slutändan kan man se det som att alla boende och besökande i regionen är intressenter, om de har behov av hjälp från räddningstjänst, polis eller hälsocentraler.

Samarbeten

Gränsöverskridande Samverkan för Säkerhet, GSS

Projektet bedrivs i nära samarbete med MiUN/HiNTs projekt Gränsöverskridande Samverkan för Säkerhet, GSS.

Samarbete kommer att ske inom följande områden:

- Planering av händelseförlopp, scenario och frågeställningar för ledningsövningarna.
- Genomförande av ledningsövningar, vilket medför övningstillfällen för brukarna
- Utvärdering och dokumentation av ledningsövningarna, leds av GSS.
- Ledningsövningarna och det data dessa generera, kommer att användas i framtida forskning vid MiUN/HiNT . Datat kommer även att ligga till grund för GSS tredje projektår.

Andra samarbetspartner

Kontakt kommer att tas med andra projekt som berörs eller har intresse av projektets aktiviteter.

Genomförande

Aktivitetsplan

Tid- och aktivitetsplan för projektet finns i bilaga 1 till detta dokument.

Aktiviteter och aktivitetsmål

1) Kartor

Bakgrundskartor

Utbyte av data mellan länderna och därefter installation av bakgrundskartor i de deltagande

brukarorganisationernas befintliga system. Möten med systemleverantörer och personal som kommer att genomföra installation och eventuell tillpassning. Arbetet med datat bekostar vissa brukare själva men det finns även medel avsatt i budgeten för viss anpassning. Kartassistenterna kan också utföra del av arbete med anpassning och installation. Norge Digitalt och Lantmäteriet bekostar kartprodukterna som del av sin medfinansiering och kartorna kommer att uppdateras årligen under projektiden. Kartprodukterna får endast användas under projektiden.

Resursöversikt samt ort/stadsnamn

En resursöversikt kopplad till kartan kommer att skapas. Den kommer att innehålla information som redovisats tidigare i detta dokument. Resursöversikten skall kunna anpassas för att även innehålla annan information om behov uppkommer. Brukarorganisationerna bidrar med information från sin organisation, och kartassistenterna ansvarar för att skapa en databas. Uppdatering kommer att göras varje år under projektiden.

Adresser

Brukarna ges tillgång till adressinformation i sina system. För norska sidan kan Elveg data användas. Arbetet med adresser kommer att bedrivas i ett mindre område som ett test under begränsad tid av projektet.

2) Kunskapsöverföring

Kunskapsöverföring planeras och genomförs ihop med MiUN och HiNT:s projekt GSS.

Katastrofscenarier

Aktiviteten innebär gemensam planering och förberedelser inför ledningsövningarna. Underlag för ledningsövningarna kommer att samlas in och därefter anpassas scenarier för respektive ledningsövning.

Ledningsövningar

Två stycken, med GSS, gemensamma ledningsövningar genomförs. Dessa bedrivs inte som fullskaliga övningar med fältenheter utan som spelövningar (tabletop) med eventuell komplettering av animeringar tillhandahållna av HiNT. Övningarna riktas främst till personal med samordnande uppgifter samt insatsledare. Genom observationer och dokumentation av övningsförloppet samt efterföljande intervjuer får man underlag för utvärdering.

Löpande kompetensutveckling

Allt eftersom mer kartmaterial tillgängliggörs i brukarnas system och kan användas i den dagliga verksamheten uppkommer troligen idéer om ytterligare behov. Projektledare och kartassistenter kommer därför kontinuerligt under projektets gång vara i kontakt med brukarna för att inhämta feedback samt eventuella ytterligare behov.

Resa inom Norden

Bland övriga pågående Interreg projekt finns många med koppling till det här projektet. En resa inom Norden i projektets slutskede finns budgeterad.

3) Informationspridning

Informationsplan

I projektets inledningsskede kommer en informationsplan att tas fram. Frågor som besvaras i denna är följande:

- Vad ska vi uppnå med informationsarbetet?
- Vilka målgrupper vänder vi oss till med informationsarbetet? Den viktigaste målgruppen är de deltagande organisationerna.
- Hur får vi mottagarna att ta del av vårt budskap?
- Vilka typer av media kommer vi att använda oss av och hur?
- Hur genomför vi uppföljning och utvärdering av informationsarbetet?

Projektavslut och redovisning av resultat

Hela projektets upplägg och genomförande utgår från att sprida kunskapen vidare i de olika deltagande organisationerna:

- Projektets aktiviteter vänder sig till personal inom blåljusorganisationerna med syfte att höja deras kompetens inom det berörda området. Genom installation av digitala kartdata i respektive myndighets befintliga system, kompetenshöjande övningar och aktiviteter på respektive arbetsplats samt möjlighet att arbeta i systemen under projektperioden finns bra möjligheter för att lära sig använda tekniken.
- Referensgruppen består av personer som har sina tjänster inom de organisationer som är målgrupp för projektet. Därmed säkerställs att den kompetens som dessa tillgodogör sig under projektet finns kvar i organisationerna även efter projektets slut.
- Projektet kommer årligen att redovisa projektets framskridande för Gränsrådsningsrådet, som är beställare av projektet.
- Slutrapporten distribueras till samtliga i den framtagna målgruppen.

Förväntade långsiktiga effekter och bestående gränsregionalt arbete

Långsiktiga effekter

Lösningar på problem, både tekniska och administrativa, kring nyttjande av gemensamt kartdata kan nyttjas i hela gränsregionen. Detta möjliggör ökad möjlighet till användning av geografisk information inte bara inom krishantering, utan även i andra sammanhang. Den ökade kompetensen inom geografisk information bland blåljusorganisationerna innebär att de blir bättre på kravställning, vilket ger bättre förutsättningar för uppdateringar och anpassning av data. Projektet underlättar och visar på behovet av att använda standarder, med fokus på införandet av EU-direktivet INSPIRE.

Bestående gränsregionalt samarbete

Blåljusorganisationernas samarbete ska ha underlättats av projektet.

- Ett ökat samarbete under projektet som drivs vidare av Gränsräddningsrådet
- Antalet gemensamma insatser inom blåljusmyndigheterna ökar.
- Bättre förståelse för varandras kompetenser, organisationer och styrning vilket kan leda till identifiering av nya samarbetsområden där samordning kan ske.

Identifierade osäkerheter

Risker

- Svårigheter att få blåljusorganisationerna att ta till sig arbetssättet med den digitala informationen.
- Installation och tillpassning av kartdata blir kostsamt och tar lång tid, då systemleverantörer behöver involveras.
- Olika organisation och beslutsvägar i Norge och Sverige försvårar samarbete och gemensamma insatser i gränskommunerna.